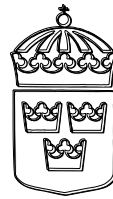

Regeringens proposition 2011/12:158

Sekretessen för djur- och växtarter

Prop.
2011/12:158

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 7 juni 2012

Carl Bildt

Lena Ek
(Miljödepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ändring i offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) bestämmelse om skydd för djur- och växtarter. Förslaget innebär att uttrycket ”utrotningshotad djur- eller växtart” tas bort. Föremålet för sekretessen föreslås i stället vara djur- eller växtarter som är i behov av skydd och som det finns ett intresse av att bevara i livskraftiga bestånd.

Vidare föreslås några ändringar i miljöbalken till följd av att bland annat EU:s fågeldirektiv (rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar) har omarbetats och fått en ny beteckning (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i miljöbalken	4
2.2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	6
3	Ärendet och dess beredning	7
4	Bakgrund	7
4.1	Bestämmelser om artskydd	7
4.2	Bestämmelser om skydd för uppgifter om växt- och djurlivet	8
4.2.1	Grundlagsregleringen	9
4.2.2	Offentlighets- och sekretesslagen.....	9
4.2.3	Århuskonventionen	11
4.3	Pågående arbete med att skydda djur och växter.....	11
5	Den nya lydelsen av sekretessbestämmelsen	13
6	Sekretesstiden samt rätten att meddela och offentliggöra uppgifter.....	17
7	Miljöbalkens hänvisningar till fågeldirektivet	18
8	Ikraftträdande.....	19
9	Konsekvenser.....	19
10	Författningskommentar.....	20
10.1	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	20
10.2	Förslaget till lag om ändring i miljöbalken	21
Bilaga 1	Promemorians lagförslag	22
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	25
Bilaga 3	Lagrådets yttrande.....	26
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 juni 2012	27

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i miljöbalken, och
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 27 och 28 §§ miljöbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

27 §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *skall* fortlöpande föra en förteckning över naturområden som bör *beredas skydd* eller *har beretts skydd*

1. som *särskilt skyddsområde* enligt rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar, *senast ändrat genom direktiv 97/49/EG,*

2. som *särskilt bevarandeområde* enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, *ändrat genom direktiv 97/62/EG,* eller

3. enligt internationella åtaganden eller nationella mål om skydd för naturområden.

Av förteckningen *skall* det framgå vad som *föranlett* att *området* har tagits upp i förteckningen och enligt vilket direktiv, internationellt åtagande eller nationellt mål som förtecknandet har skett.

Ett område som tagits upp i förteckningen *skall* prioriteras i det fortsatta skyddsarbetet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *ska* fortlöpande föra en förteckning över naturområden som bör *skyddas* eller *är skyddade*

1. som *särskilda skyddsområden* enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar²,

2. som *särskilda bevarandeområden* enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, *senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG³,* eller

eller nationella mål om skydd för

Av förteckningen *ska* det framgå vad som *motiverat* att *ett område* har tagits upp i förteckningen och enligt vilket direktiv, internationellt åtagande eller nationellt mål som förtecknandet har skett.

Ett område som tagits upp i förteckningen *ska* prioriteras i det fortsatta skyddsarbetet.

¹ Senaste lydelse 2001:437.

² EUT L 20, 26.1.2010, s. 7 (Celex 32009L0147).

³ EUT L 363, 20.12.2006, s. 368 (Celex 32006L0105).

Regeringen får förklara ett naturområde som särskilt skyddsområde, om området enligt *direktiv 79/409/EEG* är särskilt betydelsefullt för skyddet av vilda fåglar.

Ett område som enligt artikel 4.4 i direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, senast ändrat genom rådets direktiv 2006/105/EG, har valts ut som ett område av intresse för unionen ska av regeringen förklaras som särskilt bevarandeområde.

Regeringen får efter samråd med kommissionen upphäva en förklaring enligt första eller andra stycket, om områdets naturvärden inte längre motiverar en sådan förklaring.

Regeringen får förklara ett naturområde som särskilt skyddsområde, om området enligt *direktiv 2009/147/EG* är särskilt betydelsefullt för skyddet av vilda fåglar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

⁴ Senaste lydelse 2011:322.

2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

1 §

Sekretess gäller för uppgift om *utrotningshotad* djur- eller växtart, om det kan antas att *strävanden att bevara* arten inom landet eller del *därav* motverkas om uppgiften röjs.

Sekretess gäller för uppgift om *en* djur- eller växtart *som är i behov av skydd och som det finns ett intresse av att bevara i ett livskraftigt bestånd*, om det kan antas att *ett sådant bevarande av arten* inom landet eller del *av landet* motverkas om uppgiften röjs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

3 Ärendet och dess beredning

Naturvårdsverket har i en skrivelse till Miljödepartementet pekat på behovet av att ändra den bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som gäller möjligheten att sekretessbelägga uppgifter till skydd för intresset att bevara djur- och växtarter (dnr M2009/4458/R). Efter beredning i Regeringskansliet har en promemoria om sekretess för djur- och växtarter med förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen upprättats i Miljödepartementet.

Med anledning av att bland annat EU:s fågeldirektiv (rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar) har omarbetats och fått en ny beteckning (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar) har Miljödepartementet föreslagit några ändringar i miljöbalken.

Promemorians förslag, som återges i *bilaga 1*, har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissvaren och en sammanställning av svaren finns tillgängliga i Miljödepartementet (M2012/249/R).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 24 maj 2012 att inhämta Lagrådets yttrande över två lagförslag som är likalydande med lagförslagen i propositionen. Lagrådet lämnade förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 3*.

4 Bakgrund

4.1 Bestämmelser om artskydd

Särskilda bestämmelser till skydd för djur- och växtarter har funnits i naturskyddslagen (1952:688) och senare i naturvårdslagen (1964:822). Vid miljöbalkens tillkomst arbetades naturvårdslagens bestämmelser om skydd för djur- och växtarter samt bestämmelserna i lagen (1994:1818) om åtgärder beträffande djur och växter som tillhör skyddade arter in i miljöbalken.

Miljöbalken innehåller grundläggande och övergripande bestämmelser om artskydd, medan mer detaljerade regler finns i bl.a. artskyddsförordningen (2007:845). Bestämmelser om artskydd finns också i jakt- och fiskelagstiftningen samt i t.ex. plan- och bygglagstiftningen och skogs- vårdslagstiftningen.

De centrala naturskyddsdirektiven inom Europeiska unionen är art- och habitatdirektivet, dvs. rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7, Celex 31992L0043), senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG (EUT L 363, 20.12.2006, s. 368, Celex 32006L0105) och

fågeldirektivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7, Celex 32009L0147). Fågeldirektivet har fått sin nuvarande beteckning efter en s.k. kodifiering som innebär att ett nytt direktiv har ersatt det tidigare fågeldirektivet från 1979 med hänsyn till alla ändringar i det.

Art- och habitatdirektivet har kommit till för att skydda vilda djur och växter samt säkerställa den biologiska mångfalden genom att bidra till att vilda djur och växter och deras livsmiljöer bevaras i medlemsstaterna. Varje medlemsstat ska särskilt bevaka att en gynnsam bevarandestatus bibehålls eller återställs för berörda livsmiljöer och arter. Särskild hänsyn ska tas till de arter som är prioriterade. Gynnsam bevarandestatus innebär att utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bibehållas för arten. Arten ska på lång sikt kunna fortsätta leva i sin naturliga omgivning och dess naturliga utbredningsområde får inte reduceras.

Syftet med fågeldirektivet är att skydda alla vilda fågelarter som finns inom Europeiska unionen så att de uppnår och bevarar en populationsnivå som uppfyller de ekologiska, vetenskapliga och kulturella kraven. Enligt direktiven ska det vara förbjudet att avsiktligt döda, fånga, eller, särskilt under fortplantningstiden, störa djur av de arter som anges i direktiven. Det ska också vara förbjudet att i kommersiellt syfte nyttja sådana djur. Enligt art- och habitatdirektivet ska det dessutom vara förbjudet att utrota, samla eller bedriva en jämförbar verksamhet. På samma sätt som för djuren ska det vara förbjudet att i kommersiellt syfte nyttja vissa växtarter. Art- och habitatdirektivet förutsätter att vissa djurarters fortplantnings- och rastplatser inte får förstöras eller försvagas. Direktiven genomförs i svensk rätt med bl.a. bestämmelser i miljöbalken, jaktlagen (1987:259), förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och artskyddsförordningen (2007:845).

Vid sidan av art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet finns den s.k. CITES-förordningen, dvs. rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem (EUT L 61, 3.3.1997 s. 1, Celex 31997R0338). Förordningen, som gäller direkt i svensk rätt, reglerar handeln med utrotningshotade djur och växter.

4.2 Bestämmelser om skydd för uppgifter om växt- och djurlivet

Det naturvårdsarbete som bedrivs förutsätter och innebär i stor utsträckning att förhållandevis stora mängder information samlas in för att kartlägga växt- och djurlivet. Genom detta arbete byggs kunskap upp som är nödvändig för planering och genomförande av åtgärder till skydd för djur- och växtlivet. För att inte nyttan av detta arbete ska gå förlorad fordras att känsliga uppgifter om djur- och växtarter i vissa situationer kan sekretessbeläggas. I det följande redovisas regelverket som rör skyddet för sådana uppgifter.

4.2.1 Grundlagsregleringen

Offentlighetsprincipen innebär att allmänheten och massmedierna ska ha insyn i statens och kommunernas verksamhet. När det mer allmänt talas om offentlighetsprincipen avses i första hand rätten att ta del av allmänna handlingar. Denna princip infördes genom 1766 års tryckfrihetsförordning och regleras numera i 1949 års tryckfrihetsförordning.

Vad som avses med allmän handling framgår av 2 kap. tryckfrihetsförordningen. Med handling förstås framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel. Även uppgifter i databaser kan utgöra allmänna handlingar. En handling är *allmän*, om den *förvaras* hos en myndighet och är att anse som *inkommen* eller *upprättad* hos myndigheten. Huvudregel är att en handling anses inkommen när den har anlänt till myndigheten eller kommit behörig befattningshavare tillhanda. En upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med ett tekniskt hjälpmedel anses inkommen när den är tillgänglig för myndigheten med de tekniska hjälpmedel som myndigheten förfogar över. En handling anses som huvudregel vara upprättad hos en myndighet när den har expedierats. En handling som inte har expedierats anses i regel upprättad när det ärende som handlingen hör till har slutbehandlats hos myndigheten eller om handlingen hör till ett visst ärende, när handlingen har justerats av myndigheten eller på annat sätt färdigställts.

Rätten att ta del av allmänna handlingar får begränsas bara om det är påkallat med hänsyn till vissa intressen, bl.a. intresset att bevara djur- eller växtart (2 kap. 2 § första stycket 7 tryckfrihetsförordningen). Denna bestämmelse tillkom 1978 då det – efter uppgifter om åtskilliga fall av äggplundring, tagande av rovfågelungar och illegal jakt efter rovdjur – hade uppmärksammats att det saknades en grund för att inskränka rätten att ta del av allmänna handlingar av hänsyn till skydd för djur- och växtarter. I motiven till sekretessgrunden angavs bl.a. att syftet var att kunna ”motverka plundring och skövling av arter som riskerar att försvinna” (prop. 1975/76:160 s. 110).

En begränsning av rätten att ta del av allmänna handlingar ska anges noga i en bestämmelse i en särskild lag eller, om det i ett visst fall anses lämpligare, i en annan lag som den förstnämnda lagen hänvisar till. Efter bemyndigande i en sådan bestämmelse får regeringen genom en förordning meddela närmare föreskrifter om bestämmelsens tillämplighet (2 kap. 2 § andra stycket tryckfrihetsförordningen). Den särskilda lag som avses är offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

4.2.2 Offentlighets- och sekretesslagen

Offentlighets- och sekretesslagen innehåller inte bara begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar. Sekretess innebär ett förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av allmän handling eller på något annat sätt (3 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen). Sekretess innebär alltså både handlingssekretess och tystnadsplikt. Till den del sekretessbestämmelserna innebär tystnadsplikt medför de en begränsning av yttrandefriheten enligt regeringsformen

eller enligt den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

En sekretessbestämmelse till skydd för intresset av att bevara en djur- eller växtart har placerats i 20 kap. offentlighets- och sekretesslagen.

Sekretessens föremål, räckvidd och styrka

En sekretessbestämmelse består i regel av tre huvudsakliga rekvisit, dvs. förutsättningar för bestämmelsens tillämplighet. Dessa rekvisit anger sekretessens föremål, dess räckvidd och dess styrka.

Sekretessens *föremål* är den information som kan hemlighållas och anges i lagen genom ordet ”uppgift” tillsammans med en mer eller mindre långtgående precisering av uppgiftens art, t.ex. uppgift om en enskilds personliga förhållanden.

En sekretessbestämmels *räckvidd* bestäms normalt genom att det i bestämmelsen preciseras att sekretessen för de angivna uppgifterna bara gäller i en viss typ av ärende, i en viss typ av verksamhet eller hos en viss myndighet. Några få sekretessbestämmelser gäller utan att räckvidden är begränsad. Uppgiften kan då hemlighållas oavsett i vilket ärende, i vilken verksamhet eller hos vilken myndighet den förekommer.

Sekretessens *styrka* bestäms i regel med hjälp av s.k. skaderekvisit. Man skiljer i detta sammanhang mellan raka och omvända skaderekvisit. Vid raka skaderekvisit är utgångspunkten att uppgifterna är offentliga och att sekretess bara gäller om det kan antas att en viss skada uppstår om uppgiften lämnas ut. Vid det omvända skaderekvisitet är utgångspunkten den omvända, dvs. att uppgifterna omfattas av sekretess. Vid ett omvänt skaderekvisit får uppgifterna således endast lämnas ut om det står klart att uppgiften kan röjas utan att viss skada uppstår. Sekretessen enligt en bestämmelse kan även vara absolut, dvs. de uppgifter som omfattas av bestämmelsen ska hemlighållas utan någon skadeprövning.

Sekretess för djur- och växtarter

Sekretess gäller enligt 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen för uppgift om utrotningshotad djur- eller växtart, om det kan antas att strävanden att bevara arten inom landet eller del därav motverkas om uppgiften röjs. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att med en utrotningshotad art anses en art för vilken återväxten inom en nära framtid kan upphöra om inte arten skyddas eller en art vars fortbestånd inte är säkerställt på längre sikt utan är på tillbakagång i fråga om antal eller geografisk utbredning och som därför behöver skyddas. Även en art som inte är på tillbakagång, men som förekommer i så få exemplar och som därför riskerar att försvinna ansågs som utrotningshotad (prop. 1979/80:2, Del A, s. 292).

Geografisk miljöinformation

Ett särskilt regelverk om geografisk miljöinformation har tagits fram för att genomföra det s.k. Inspire-direktivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) (EUT L 108, 25.4.2007, s. 1, Celex 32007L0002). Efter regeringens förslag om ett sammanhäng-

ande system för geografisk miljöinformation (prop. 2009/10:224) antog riksdagen en ny lag (2010:1767) om geografisk miljöinformation och beslutade om ändringar i bl.a. 10 kap. offentlighets- och sekretesslagen. Innebörden av ändringarna är bl.a. att bestämmelsen om sekretess till skydd för djur- och växtarter i 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen inte hindrar att en myndighet fullgör samarbetskyldigheter enligt den nya lagstiftningen om geografisk miljöinformation. En informationsansvarig myndighet ska utan hinder av sådan sekretess dela (elektroniskt tillgängliggöra) geografisk miljöinformation, informationshanterings-tjänster och metadata med myndigheter, kommuner och enskilda organ inom Europeiska unionen och med unionens institutioner och organ. Geografisk miljöinformation som i fråga om platser eller geografiska områden avser livsmiljöer och naturtyper eller arters utbredning omfattas av sådan samarbetskyldighet enligt lagen om geografisk miljöinformation samt förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation.

4.2.3 Århuskonventionen

Enligt Århuskonventionen, dvs. konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslut och rätt till överprövning i miljöfrågor (SÖ 2005:28), får en begäran om miljöinformation avslås om utlämnande av uppgiften skulle få negativa följder för skyddet av den miljö som informationen avser, t.ex. parningsplatser för sällsynta arter (artikel 4.4 h). Även om syftet med tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen och Århuskonventionen är detsamma, är sekretessbestämmelsen i Århuskonventionen bredare eftersom den tar sikte på miljön i stort. Århuskonventionens artikel 4.4 h genomförs i Europeiska unionen med artikel 4.2 h i miljöinformationsdirektivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG (EUT L 41, 14.2.2003, s. 26, Celex 32003L0004) och artikel 6 i Århusförordningen, dvs. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ (EUT L 264, 25.9.2006, s. 13, Celex 32006R1367). Miljöinformationsdirektivet genomförs i svensk rätt med tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen samt lagen (2005:181) om miljöinformation hos vissa enskilda organ.

4.3 Pågående arbete med att skydda djur och växter

Arbete med att skydda djur och växter bedrivs både på myndigheter och hos organisationer. Viktiga redskap i bevarandearbetet är bland annat inventering och övervakning av vilka arter som minskar i antal eller utbredning, åtgärdsprogram, fridlysning, reglering av handel med hotade arter, begränsning av införsel och hantering av främmande arter som eta-

blerat sig i Sverige, utsättning av vilda arter samt riskvärdering vid utsättning av genetiskt modifierade organismer (GMO).

En stor satsning för att bevara hotade arter och deras livsmiljöer ingår i Naturvårdsverkets och länsstyrelsernas arbete för att lösa de stora miljöproblemen inom en generation, till år 2020, där arbetet innebär att riksdagens miljö kvalitetsmål ska nås, bland annat Ett rikt växt- och djurliv, Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker och Levande skogar. Efter riksdagens beslut innebär miljö kvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv att den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd (prop. 2004/05:150 s. 203 f. och prop. 2009/10:155 s. 230 f.). Satsningen sker bland annat i form av områdesskydd och åtgärdsprogram för hotade arter. Ett åtgärdsprogram för en hotad art är ett vägledande dokument som fastställs av Naturvårdsverket. Åtgärdsprogrammet ska innehålla en översikt av kunskaperna om den hotade arten, artgruppen eller naturtypen, konkreta åtgärder som behövs för att bevara den, fördelning av ansvar, finansieringsplan och en plan för uppföljning.

För att kunna veta var och vilka naturvårdsinsatser som behövs är det nödvändigt med kunskap om vilka arter som minskar i antal eller utbredning. En del av den kunskapen sammanställs i Sveriges s.k. rödlista, som Artdatabanken vid Sveriges Lantbruksuniversitet har i uppdrag från Naturvårdsverket att ta fram. Sveriges rödlista är en redovisning av arters risk att dö ut från ett område, t.ex. ett land. Från och med 2000 års rödlista följer Artdatabanken Internationella naturvårdsunionens (IUCN) kategorier och kriterier för rödlistning. De arter som uppfyller kriterierna för någon av kategorierna ”nationellt utdöd”, ”akut hotad”, ”starkt hotad”, ”sårbar”, ”nära hotad” (tidigare ”missgynnad”) eller ”kunskapsbrist” rödlistas. Ur ett rödlisteperspektiv är en art hotad om den kategoriseras som akut hotad, starkt hotad eller sårbar. Om en art kategoriseras som nära hotad, anses den följaktligen inte vara hotad enligt den betydelse uttrycket har i Sveriges rödlista. För att minska risken för vissa typer av hot mot känsliga arter har Artdatabanken tagit fram en nationell skyddsklassning av arter. Skyddsklassningen innebär en fördelning i olika skyddsklasser specifikt art för art och går ut på att fynduppgifter för de mest känsliga arterna döljs eller diffuseras i varierande grad. Syftet är att uppgifterna ska vara offentliga på en mer övergripande nivå samtidigt som mer exakta uppgifter ska vara reserverade för ansvariga handläggare. Artdatabankens lista över nationellt skyddsklassade arter används även som en riktlinje för regional hantering av fynduppgifter för dessa arter.

5 Den nya lydelsen av sekretessbestämmelsen

Regeringens förslag: Föremålet för sekretess ska vara en djur- eller växtart som är i behov av skydd och som det finns ett intresse av att bevara i livskraftigt bestånd. Sekretess enligt bestämmelsen ska gälla för uppgift om sådan art om ett utlämnande kan antas motverka ett bevarande av arten i livskraftigt bestånd inom landet eller del av landet.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna har med ett undantag tillstyrkt förslaget. Ett antal remissinstanser har anfört att det behövs ett förtydligande av vad som menas med att en djur- eller växtart är i behov av skydd och vad som utgör ett intresse av att bevara. *Naturhistoriska riksmuseet*, *Artdatabanken* och *Kungsörns Sverige* har ansett att uttrycket ”som det finns ett intresse av att bevara i ett livskraftigt bestånd” kan tas bort. Naturhistoriska riksmuseet och Kungsörns Sverige har också anfört att det geografiska perspektivet bör utvidgas eftersom det kan finnas ett behov av att även kunna sekretessbelägga uppgifter om arter som tillfälligt finns i Sverige, men som främst förekommer i andra länder och där är i behov av skydd. Det kan också finnas anledning att tillämpa ett omvänt skaderekvisit för särskilt känsliga arter. *Länsstyrelsen i Skåne län* och *Naturvårdsverket* har efterfrågat ett tydliggörande om sekretess av djur och växter även omfattar exempelvis svampar, som naturvetenskapligt inte är en djur- eller växtart.

Svensk vindenergi har avstyrkt förslaget med hänvisning till att det kommer att dröja länge innan bestämmelsen har blivit uttolkad genom praxis. Fram till dess kommer en sekretessprövning behöva ske för varje art. Konsekvenserna för företagen kan i förlängningen bli tidsödande utredningar och sekretess tvister.

Skälen för regeringens förslag

Föremålet för sekretess enligt den nuvarande utformningen av 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen är uppgift om utrotningshotad djur- eller växtart.

Behovet av en förändrad sekretessbestämmelse

Uttrycket utrotningshotad används numera sällan i samband med skydd av arter. Det förekommer i EU:s CITES-förordning men har där en mycket snäv betydelse. CITES-förordningen genomför konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (CITES). I förordningen används uttrycket utrotningshotad i direkt anslutning till tillämpningsområdet för en förteckning över de mest hotade arterna vars överlevnad kan äventyras även av en internationell handel av mycket liten omfattning.

Den nu aktuella sekretessbestämmelsens räckvidd innebär att den ska tillämpas av alla som ska följa regleringen i offentlighets- och sekretesslagen. Inte desto mindre tillämpas den i första hand av myndigheter som

har till särskild uppgift att verka för naturvården, exempelvis Naturvårdsverket och länsstyrelserna. Det förhållandet att uttrycket utrotningshotad numera har en starkt begränsad innebörd i artskyddssammanhang och alltså endast i liten omfattning förekommer inom ramen för de naturvårdande myndigheternas arbete talar för att sekretessbestämmelsens språkliga utformning behöver moderniseras.

I rättstillämpningen har det förekommit att avgränsningen av vilka arter som ska anses utrotningshotade har gjorts med utgångspunkt i vilka arter som är hotade enligt Sveriges rödlista (Kammarrätten i Stockholms dom den 9 september 2009 i mål nr 2408-09 och Kammarrätten i Göteborgs dom den 22 december 2011 i mål nr 8252-11). Detta har medfört att en uppgift om havsörnsbons placeringar inte ansetts omfattas av 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen eftersom havsörnen vid tiden för prövningen inte var hotad enligt rödlistan. Å andra sidan har även den motsatta bedömningen gjorts, nämligen att uppgift om placeringen av ett havsörnsbo omfattats av sekretess trots att havsörnen i ett rödlisteperspektiv inte ansetts som hotad (Kammarrätten i Jönköpings dom den 25 november 2011 i mål nr 3641-11). I överrätterna råder alltså delade meningar i fråga om hur uttrycket utrotningshotad ska tolkas. Detta talar också för att bestämmelsen bör ändras för att skapa förutsättningar för en enhetlig och förutsebar rättstillämpning.

Ur ett bevarandeperspektiv finns det risker med att knyta sekretessbedömningen till rödlistans uppgifter om hotade arter. En sådan tillämpning kan nämligen medföra att sekretessbestämmelsen inte omfattar en uppgift om en växt- eller djurart som är på väg att återhämta sig eller har återhämtat sig från tidigare nedgång. En sådan art betraktas nämligen inte som hotad i ett rödlistesammanhang (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 9 september 2009 i mål nr 2408-09). Inte desto mindre kan det i ett sådant fall trots detta finnas en tydlig hotbild mot arten som innebär att ett utlämnande av uppgifter om arten kan medföra att arten inte kan bibehållas i livskraftigt bestånd. Det finns därför ett behov av att kunna sekretessbelägga sådana uppgifter. Detta gäller inte minst arter som erfarenhetsmässigt ofta utsätts för illegal jakt och andra störningar. Det rör sig ofta om arter som nyttjar samma områden och boplatser under flera generationer. Om kännedom om ett område eller boplatser för en sådan art en gång har hamnat hos någon som inte respekterar behovet att skydda arten, är det stor risk att exempelvis föryngring eller häckning i området kan komma att ödeläggas upprepade gånger eller för all framtid. Med hänsyn till de angivna domarna från kammarrätterna kan det konstateras att en tillämpning som innebär att sekretess gäller i sådana fall inte har ett otvetydigt stöd i den nuvarande lydelsen av sekretessbestämmelsen.

Det är viktigt att föremålet för sekretess inte är alltför snävt avgränsat eftersom möjligheten att sekretessbelägga uppgifter också har betydelse för viljan hos enskilda att lämna uppgifter till myndigheterna om särskilt skyddsvärda djur- och växtarter. Risken för att uppgifter som finns hos myndigheterna lämnas ut, t.ex. för äggplundring och liknande verksamhet, har fått till följd att ideella organisationer och enskilda personer i vissa fall avstår från att lämna uppgifter till myndigheter om förekomsten av arter eftersom de inte känner sig förvissade om att uppgifterna kan skyddas. Den information som enskilda lämnar är många gånger en förutsättning för det bevarandearbete som bedrivs av myndigheterna. En

följd av att myndigheterna inte får tillgång till information är att de vid exempelvis en tillståndsprovning inte kan ta rätt hänsyn till de arter som behöver sådan hänsyn.

Med hänsyn till det anförda finns det skäl att ändra bestämmelsen om sekretess till skydd för djur- eller växtarter. Detta gäller i första hand frågan om föremålet för sekretess.

Arter som behöver skydd

Som framgått används uttrycket utrotningshotad numera sällan i artskyddssammanhang. Uttrycket bör därför inte vara avgörande för vilka uppgifter hos myndigheterna som är offentliga respektive sekretessbelagda. Uttrycket bör utmönstras ur lagtexten och ersättas med ett annat mer ändamålsenligt uttryck för att beskriva vilka uppgifter som omfattas av sekretess enligt 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen.

Som också framgått kan det, trots att en art inte är hotad i rödlistesammanhang, ändå finnas en hotbild mot arten som innebär att ett utlämnande av uppgifter riskerar att arten inte kan bibehållas i ett livskraftigt bestånd. Det är således inte heller lämpligt att definiera föremålet för sekretess genom att använda uttrycket hotad. I stället bör formuleringen i behov av skydd användas.

Svensk vindenergi har uttryckt en farhåga om att det kommer dröja innan en sådan ny bestämmelse blivit uttolkad i praxis. Flera remissinstanser har vidare påpekat att innebörden av formuleringen behöver förtydligas. Det finns därför anledning att precisera uttrycket. De typsituationer som nämns nedan får ses som en exemplifiering av formuleringens innebörd.

När det gäller avgränsningen av föremålet för sekretess är det viktigt att de situationer som avsågs när den nuvarande sekretessregleringen infördes träffas av bestämmelsen även i dess ändrade lydelse. Sekretess bör alltså gälla för vissa uppgifter avseende en art vars återväxt inom en nära framtid kan upphöra om inte arten skyddas eller en art vars fortbestånd inte är säkerställt på längre sikt utan är på tillbakagång i fråga om antal eller geografisk utbredning och som därför behöver skyddas. Även vissa uppgifter om en art som inte är på tillbakagång, men som förekommer i så få exemplar att den riskerar att försvinna, bör omfattas av sekretess. Bestämmelsen bör också omfatta uppgifter om sådana arter som är på väg att återhämta sig eller har återhämtat sig efter en nedgång men vars status kan försämrats om en uppgift lämnas ut. De arter som främst avses i detta sammanhang är de som förekommer i få exemplar eller av annat skäl är störningskänsliga eller riskerar att drabbas av förföljelse. Flera av de arterna behöver många exemplar av arten lokalt för att reproduktion ska komma i gång. Många arter som är i behov av skydd har dessutom låg reproduktionsframgång. Vissa har också en lång generationstid, dvs. individerna blir förhållandevis gamla innan de börjar reproducera sig. Tillsammans med att arterna får få avkommor och inte reproducerar sig varje år, kan exempelvis en illegal jakt eller insamling ödelägga en betydande del av artens svenska bestånd. Även tätare populationer inom en region av arter som i ett nationellt perspektiv är känsliga kan vara i behov av skydd.

Det finns ett intresse av att bevara alla arter som är naturligt hemmahörande i Sverige. Naturligt hemmahörande arter är sådana som förekommer naturligt i Sverige, men även arter som kommer till Sverige genom naturlig invandring eller genom återetablering.

Vissa arter som inte hör hemma naturligt i Sverige kan om de introduceras i landet uppträda invasionsartat. Dessa arter brukar kallas *invasiva främmande arter* och kan orsaka ekonomiska problem för samhället, näringar och enskilda. Några kan skada människans hälsa. Även den nationella biologiska mångfalden påverkas negativt. För sådana arter finns inget bevarandebestämmande i landet. Invasiva främmande arter bedöms i dagsläget vara ett av de stora hoten mot den biologiska mångfalden på global nivå. Även om en population av en invasiv art skulle minska kraftigt, t.ex. på grund av jakt, kan det alltså vara så att det inte finns något intresse av att skydda arten eftersom det inte finns något intresse av att bevara arten inom landet.

Mot denna bakgrund bör föremålet för sekretessen vara djur- eller växtarter som är i behov av skydd och som det finns ett intresse av att bevara i ett livskraftigt bestånd. Som *Naturhistoriska riksmuseet* och *Kungsörns Sverige* har påpekat kan vissa arter som är i behov av skydd ha sitt huvudsakliga förekomstområde utanför Sverige, men ha tillfälliga etableringar i Sverige. Vid dessa etableringar betraktas arterna som naturligt hemmahörande i Sverige och bör omfattas av sekretessbestämmelsen. *Länsstyrelsen i Skåne län* och *Naturvårdsverket* har efterfrågat ett tydliggörande om sekretess av djur och växter även omfattar exempelvis svampar, som naturvetenskapligt inte är en djur- eller växtart. Som bestämmelsen synes ha tillämpats har svampar och symbiotiska livsformer som exempelvis lavar samt genetiskt särpräglade populationer och underarter ansetts ingå i uttrycket djur- och växtarter. Någon vägledning av uttrycket djur- eller växtart finns däremot inte i rättspraxis. Den nya bestämmelsen är inte tänkt att innebära någon skillnad jämfört med tidigare tolkning i detta avseende.

Beroende på vilken slags djur- eller växtart som det är fråga om varierar antalet individer som behövs för att arten ska bedömas som livskraftig. Möjligheterna för en art att vara livskraftig är givetvis också starkt avhängigt vilka yttre livsbetingelser som råder för arten i fråga. Det är svårt att ange hur många exemplar av en art som behövs för att en art ska vara livskraftig och dess långsiktiga överlevnad inte ska vara hotad. Generellt är det dock klart att ju färre individer det finns, desto större är risken för utdöende eller ökande inavel, dvs. minskad genetisk variation. Minsta antal som kan accepteras för att en art ska kunna sägas vara livskraftig måste därför alltid bedömas utifrån varje enskild art och de aktuella förutsättningarna.

Skaderekvisitet

Det får anses gälla ett starkt insynsintresse avseende uppgifter om olika djur- och växtarter. Med hänsyn härtill finns det inte anledning att föreslå en annan typ av skaderekvisit än det som redan gäller. Det bör således även i fortsättningen råda en presumtion för offentlighet genom att be-

stämelsen är utformad med ett rakt skaderekvisit. Till följd av det ändrade föremålet för sekretessen bör dock även skaderekvisitets utformning ändras så att det korresponderar med föremålet. Sekretess bör således gälla för uppgift om en djur- eller växtart som är i behov av skydd och som det finns ett intresse av att bevara i ett livskraftigt bestånd, om det kan antas att ett sådant bevarande av arten inom landet eller del av landet motverkas om uppgiften röjs.

6 Sekretesstiden samt rätten att meddela och offentliggöra uppgifter

Regeringens bedömning: Någon begränsning av sekretesstiden för uppgifter i allmänna handlingar ska inte införas. Inte heller ska någon begränsning av rätten att meddela och offentliggöra uppgifter göras.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens bedömning. **Remissinstanserna** har inga invändningar mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

Sekretesstiden

I allmänhet innehåller sekretessbestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen en begränsning av tiden för sekretess för uppgifter som förekommer i allmänna handlingar. Sekretesstiden i olika sekretessbestämmelser varierar beroende på vilken typ av uppgift det är fråga om. Endast undantagsvis förekommer sekretessbestämmelser som helt saknar en begränsning av sekretessen i tid. När så är fallet förklaras detta i de flesta fall med att det använda skaderekvisitet så klart anger den tidpunkt vid vilken sekretessen upphör att ytterligare begränsning är obehövlig (prop. 1979/80:2, Del A, s. 87 f.).

Enligt den nuvarande regleringen gäller ingen begränsning i tid av sekretessen. Sekretessen gäller dock endast om ett röjande av uppgifterna kan antas motverka strävanden att bevara en art inom landet eller del därav. Enligt de föreslagna förändringarna av sekretessbestämmelsen kommer ett hinder för utlämnande av uppgifter att gälla endast om utlämnandet kan antas motverka ett bevarande av en art i livskraftigt bestånd. På ett motsvarande sätt som enligt gällande rätt kommer det således att tillräckligt klart framgå redan av skaderekvisitet vid vilken tidpunkt sekretessen upphör att gälla. Det bör därför inte göras någon ändring av regleringen i detta avseende.

Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter

Som nämnts i avsnitt 4.2.2 innebär sekretess såväl handlingssekretess som tystnadsplikt. Den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen har som huvudregel företräde framför tystnadsplikten. Nämnade rätt har dock aldrig företräde framför handlingssekretessen (7 kap. 3 § första stycket 2 och 5 § tryckfrihetsförordningen och

5 kap. 1 § första stycket och 3 § 2 yttrandefrihetsgrundlagen). Det kan således vara tillåtet att t.ex. muntligen lämna en uppgift till en journalist eller att själv publicera uppgiften. Med stöd av rätten att meddela och offentliggöra uppgiften är det dock aldrig tillåtet att exempelvis lämna den allmänna handling varav den sekretessbelagda uppgiften framgår till en journalist eller själv publicera handlingen. I ett antal fall har vidare även bestämmelser om tystnadsplikt företrädare framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. I dessa fall är således rätten att meddela och offentliggöra uppgifter helt inskränkt. Vissa av dessa situationer är reglerade direkt i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Där anges också att det inte är tillåtet att med stöd av rätten att meddela och offentliggöra uppgifter uppsåtligen åsidosätta en tystnadsplikt i de fall som anges i en särskild lag. Den särskilda lag som avses är offentlighets- och sekretesslagen (se 13 kap., slutet av varje kapitel i lagens fjärde, femte och sjätte avdelningar samt lagens sjunde avdelning).

Meddelarfriheten har sin grund i att de vanliga sekretessbestämmelserna ger uttryck för ganska allmänna avvägningar mellan insyns- och sekretessintressena på de berörda områdena (prop. 1979/80:2, Del A, s. 104). Det finns således större anledning att överväga undantag från meddelarprincipen i fråga om sekretessregler utan skaderekvisit och sådana som gäller med ett omvänt skaderekvisit än i andra fall (samma prop. s. 111).

Det saknas enligt gällande rätt bestämmelser i 20 kap. offentlighets- och sekretesslagen som inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. Med hänsyn till detta och mot bakgrund av att bestämmelsen även i fortsättningen bör gälla med ett rakt skaderekvisit bör ingen ändring göras i detta avseende.

7 Miljöbalkens hänvisningar till fågeldirektivet

Regeringens förslag: Miljöbalkens hänvisningar till EU:s fågeldirektiv ska uppdateras så att hänvisningarna görs till det kodifierade direktivet 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar. Hänvisningen till EU:s art- och habitatdirektiv ska också uppdateras.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna har inga invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar har ändrats flera gånger på ett väsentligt sätt. För att skapa klarhet och överskådlighet har det direktivet omarbetats (kodifierats) och fått en ny beteckning. Hänvisningarna till direktivet i 7 kap. 27 och 28 §§ miljöbalken bör därför ändras så att hänvisningarna görs till det kodifierade direktivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar.

I 7 kap. 27 § uppdateras vidare hänvisningen till direktivet 92/43/EEG med en upplysning om senaste ändring.

8 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2013.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Naturvårdsverket* har anfört att ikraftträdandet bör tidigareläggas. I övrigt har remissinstanserna inte haft synpunkter på ikraftträdandet.

Skälen för regeringens förslag: De föreslagna ändringarna är angelägna och föreslås därför träda i kraft så fort det går, vilket är den 1 januari 2013.

9 Konsekvenser

Den föreslagna ändringen av offentlighets- och sekretesslagen innebär att det blir tydligare vad som omfattas av sekretessbestämmelsen och i vilka fall den ska tillämpas. Det arbete som bedrivs med att bevara arter kommer därigenom att underlättas och miljöskyddet att stärkas. Om inte förslaget genomförs riskerar de arter som är på väg att återhämta sig eller har återhämtat sig från tidigare nedgång att utsättas för hot på nytt.

Bestämmelsen är tillämplig hos åtskilliga myndigheter som har till uppgift att ta hänsyn till naturvårdens intressen eller att främja kunskapen rörande djur- och växtlivet. Förslaget innebär att området för sekretess utvidgas något, vilket kan innebära att något fler ärenden aktualiseras hos myndigheter och domstolar. Dessa får dock till sitt antal antas vara förhållandevis få varför dessa bör kunna hanteras inom ramen för befintliga resurser. Förslaget bedöms därför inte ha några statsfinansiella konsekvenser. Genom en tydligare reglering av sekretessbestämmelsen kommer myndigheternas handläggning att underlättas. Tydliga bestämmelser ger också förutsättningar för en enhetlig tillämpning. En tydligare reglering innebär också att prövningen blir mer förutsägbar. Förslaget får inga effekter av betydelse för företagen och påverkar inte företagens administrativa kostnader.

Sekretess till skydd för djur- och växtlivet är inom EU reglerat i miljöinformationsdirektivet och Århusförordningen. Den föreslagna regleringen överensstämmer med den reglering EU har och går inte utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Något behov av speciella informationsinsatser finns inte.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

20 kap. 1 §

I paragrafen anges i vilka fall uppgifter om en djur- eller växtart omfattas av sekretess.

Föremålet för sekretessen är djur- eller växtarter som är i behov av skydd och som det finns ett intresse av att bevara i livskraftiga bestånd. Med djur- eller växtarter som är i behov av skydd avses dels de arter som exemplifieras som utrotningshotade i förarbetena till den nuvarande lydelsen (prop. 1979/80:2, Del A, s. 292), dels de arter som är på väg att återhämta sig eller har återhämtat sig från tidigare nedgång om en försämring av artens status skulle kunna bli följden av att en uppgift om den lämnas ut, se exempel på arter som avses i avsnitt 5. Dessa exempel är inte uttömmande, utan en bedömning av om en art är i behov av skydd måste göras med utgångspunkt i de betingelser som gäller för den aktuella arten. Bestämmelsen omfattar vidare endast de arter som det finns ett naturvårdsintresse av att bevara långsiktigt och i livskraftiga bestånd. Vad som avses med ett livskraftigt bestånd är olika beroende på art och måste bedömas i det enskilda fallet. För invasiva främmande arter saknas normalt ett sådant intresse.

Bestämmelsen är utformad med ett rakt skaderekvisit vilket innebär att det råder en presumtion för att uppgifterna är offentliga. Skadebedömningen ska vid tillämpning av ett sådant rekvisit i huvudsak kunna göras med utgångspunkt i själva uppgiften. Det innebär att sekretessfrågan i första hand inte behöver knytas till en skadebedömning i det enskilda fallet. Avgörande är i stället om uppgiften som sådan är av den arten att ett utlämnande typiskt sett kan vara ägnat att medföra skada för det intresse som ska skyddas genom bestämmelsen (prop. 1979/80:2, Del A, s. 80). Beträffande djurarter i behov av skydd kan t.ex. uppgifter om parnings-, bo- och häckningsplatser och liknade typiskt sett anses vara känsliga. Uppgifterna kan vara känsliga att lämna ut även om beståndet vid tidpunkten för ett utlämnande är jämförelsevis stort eller hotbilden vid tillfället bedöms som förhållandevis liten eftersom sådana situationer kan ändras, medan parnings-, bo- och häckningsplatser ofta är samma. På motsvarande sätt kan beträffande växtarter uppgifter om växtplatser för en viss art vara sådana att de typiskt sett är ägnade att medföra skada om de lämnas ut. För att en art ska kunna ha eller uppnå ett bestånd som är livskraftigt även på lång sikt kan dessutom uppgifter om var arten tidigare förekommit och lämpliga livsmiljöer som inte utnyttjas också behöva beläggas med sekretess.

Med hänsyn till skaderekvisitets utformning är sekretessen för uppgift i allmän handling inte begränsad i tiden.

Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter begränsas inte av den tystnadsplikt som följer av bestämmelsen.

10.2 Förslaget till lag om ändring i miljöbalken

7 kap. 27 §

I *första stycket* ersätts hänvisningen i punkten 1 till rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar med en hänvisning till Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar. I punkten 2 uppdateras hänvisningen till direktivet 92/43/EEG med en upplysning om senaste ändring.

Ändringarna i *andra* och *tredje styckena* är endast språkliga.

7 kap. 28 §

I *första stycket* ersätts hänvisningen till direktiv 79/409/EEG med en hänvisning till direktiv 2009/147/EG.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

1 §

Sekretess gäller för uppgift om *utrotningshotad* djur- eller växtart, om det kan antas att *strävanden att bevara* arten inom landet eller del därav motverkas om uppgiften röjs.

Sekretess gäller för uppgift om *en* djur- eller växtart *som är i behov av skydd och som det finns ett intresse av att bevara i ett livskraftigt bestånd*, om det kan antas att *ett sådant bevarande av arten* inom landet eller del därav motverkas om uppgiften röjs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 27 och 28 §§ miljöbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

27 §⁵

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *skall* fortlöpande föra en förteckning över naturområden som bör *bere-das skydd* eller *har beretts skydd*

1. som särskilt skyddsområde enligt rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar, senast ändrat genom direktiv 97/49/EG,

2. som särskilt bevarandeområde enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, ändrat genom direktiv 97/62/EG, eller

3. enligt internationella åtaganden eller nationella mål om skydd för naturområden.

Av förteckningen *skall* det framgå vad som föranlett att området har tagits upp i förteckningen och enligt vilket direktiv, internationellt åtagande eller nationellt mål som förtecknandet har skett.

Ett område som tagits upp i förteckningen *skall* prioriteras i det fortsatta skyddsarbetet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *ska* fortlöpande föra en förteckning över naturområden som *bör skyddas* eller *är skyddat*

1. som särskilt skyddsområde enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar⁶,

2. som särskilt bevarandeområde enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG⁷, eller

eller nationella mål om skydd för

Av förteckningen *ska* det framgå vad som föranlett att området har tagits upp i förteckningen och enligt vilket direktiv, internationellt åtagande eller nationellt mål som förtecknandet har skett.

Ett område som tagits upp i förteckningen *ska* prioriteras i det fortsatta skyddsarbetet.

⁵ Senaste lydelse 2001:437.

⁶ EUT L 20, 26.1.2010, s. 7 (Celex 32009L0147).

⁷ EUT L 363, 20.12.2006, s. 368 (Celex 32006L0105).

Regeringen får förklara ett naturområde som särskilt skyddsområde, om området enligt *direktiv 79/409/EEG* är särskilt betydelsefullt för skyddet av vilda fåglar.

Ett område som enligt artikel 4.4 i direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter har valts ut som ett område av intresse för gemenskapen *skall* av regeringen förklaras som särskilt bevarandeområde.

Regeringen får efter samråd med kommissionen upphäva en förklaring enligt första eller andra stycket, om områdets naturvärden inte längre motiverar en sådan förklaring.

Regeringen får förklara ett naturområde som särskilt skyddsområde, om området enligt *direktiv 2009/147/EG* är särskilt betydelsefullt för skyddet av vilda fåglar.

Ett område som enligt artikel 4.4 i direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter har valts ut som ett område av intresse för gemenskapen *ska* av regeringen förklaras som särskilt bevarandeområde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

⁸ Senaste lydelse 2011:322.

Förteckning över remissinstanserna

Justitiekanslern, Justitieombudsmannen, Kammarrätten i Stockholm, Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Hallands län, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, Karlskrona kommun, Nyköpings kommun, Kiruna kommun, Härnösands kommun, Naturhistoriska riksmuseet, Stockholms universitet, Sveriges lantbruksuniversitet – Artdatabanken, Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden WWF, Svenska botaniska föreningen, Sveriges ornitologiska förening, Sveriges entomologiska förening, Svenska rovdjursföreningen, Kungsörn Sverige, Fältbiologerna, Svensk vindenergi, Svenska Jägareförbundet, Journalistförbundet, TV4-gruppen

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2012-05-30

Närvarande: F.d. justitieråden Marianne Eliason och Peter Kindlund samt justitierådet Kerstin Calissendorff.

Sekretessen för djur- och växtarter

Enligt en lagrådsremiss den 24 maj 2012 (Miljödepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i miljöbalken,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Ingela Sundelin.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Miljödepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 juni 2012

Närvarande: Statsrådet Bildt, ordförande, och statsråden Larsson, Erlandsson, Carlsson, Sabuni, Adelson Liljeroth, Björling, Ohlsson, Norman, Attefall, Engström, Ullenhag, Hatt, Ek, Enström

Föredragande: statsrådet Ek

Regeringen beslutar proposition 2011/12:158 Sekretessen för djur- och växtarter